Sivistys- ja tiedejaosto
00102 Eduskunta

Asia: HE 88/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 neljänneksi lisätalousarvioksi

Viite: HE 88/2020 vp / Asiantuntijapyyntö

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää tilaisuudesta lausua hallituksen esitykseen vuoden 2020 neljännestä lisätalousarviosta. Unifi kohdistaa lausuntonsa Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle (PL 29).

Unifi pitää erinomaisena asiana, että esityksessä vuoden 2020 neljänneksi lisätalousarvioksi kohdistetaan merkittäviä panostuksia korkeakoulutukseen sekä tutkimukseen ja laajemmin TKI-toimintaan. Koulutus ja tutkimus edistävät Suomen jälleenrakentamista koronakriisin jälkeen. Tutkintokoulutuksen lisäaloituspaikat, samoin kuin panostus avoimen yliopiston opintoihin, tukevat myös korkeakoulujen Visio 2030 :n tavoitetta 50% korkeakoulututkinnon suorittaneiden ikäluokista.

Unifi korostaa, että lisäaloituspaikkojen resursoinnin (hinta / tutkinto) tulee olla riittävä tasolla, jotta laadukas koulutus voidaan toteuttaa kasvaneille opiskelijamäärille.

Lisätalousarvioesityksen valmistuttua 2.6.2020 Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti neuvotteluprosessin yliopistojen kanssa uusien lisäaloituspaikkojen määrästä, joka voisi yliopistoille olla maksimissaan yhteensä 2600 lisäaloituspaikkaa vuosina 2020-2021. Yliopistot ovat jokainen arvioineet realistisesti omien uusien lisäaloituspaikkojensa määrän ja kohdentamisen eri koulutusaloille työvoimatarpeen ja alueellisten tarpeiden mukaan. Äärimmäisen tiukassa aikataulussa yliopistot ovat osin jo vieneet lisäaloituspaikat päätöksentekoprosesseihinsa, jotta opiskelijavalinnat voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisesti ja hakijoiden oikeusturva huomioiden. Resurssoinnissa on huomioitava myös, että yliopistot ovat jo aiemmin syksyllä 2019 esittäneet Opetus- ja kulttuuriministeriölle valmiutensa lisätä tutkintoon johtavaa koulutusta (aloituspaikkoja) noin 20%:lla suunnittelukaudella 2021-2024. Näitä lisäyksiä on käsitelty touko-kesäkuun 2020 aikana käydyissä yliopistojen ja ministeriön sopimusneuvotteluissa.

Unifi katsoo edellä kuvatun perusteella, että yliopistojen omat arviot lisäaloituspaikkojen määrästä ja kohdentumisesta yliopistoittain ja koulutusaloittain ovat harkittuja ja tarkoituksenmukaisia. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen välisissä neuvotteluissa käydään yksityiskohtaisemmin läpi aloituspaikkojen kohdentuminen vuodelle 2020 sekä myöhemmin aloituspaikkojen lisääminen vuonna 2021.

Tutkimuksen osalta Suomen Akatemialle kohdennettava lisärahoitus koronakriisistä selviämistä tukevaan tutkimukseen ja lippulaivaohjelmaan on perusteltu ja tärkeää. TKI-kumppanuusmalliin kohdennettavan rahoituksen tulee tukea pitkäjänteistä tavoitteellista TKI-työtä, jossa korkeatasoisella tutkimuksella on vahva rooli. Unifi näkee tärkeäksi myös koulutuksen ja tutkimuksen digitalisaation, ja esittää, että valtion talousarvioissa vuonna 2020 ja seuraavina vuosina resursoidaan riittävästi korkeakoulujen yhteistä isoa Digivisiota 2030.

Helsingissä 11. kesäkuuta 2020

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf

Keijo Hämäläinen

Puheenjohtaja

Tanja Risikko

Toiminnanjohtaja